

KOTOUTUMISOHJELMAA
KUVAAVA ASIAKIRJA
KANGASNIEMEN KUNTA

Sisällys

Kunnan kotoutumishjelmaa eli kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kuvaava asiakirja.....	2
Kotoutumishjelman ja/tai sitä kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit:	2
Kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymis- prosessi kunnassa:	2
1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi.....	2
1.1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kuvaus	3
1.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö	4
1.2 Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kuvaus.....	4
1.2.1 Vastuutahot ja yhteistyö	5
2 Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma	5
2.1 Kotoutumissuunnitelman kuvaus.....	6
2.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö	6
2.2 Monialaisen kotoutumissuunnitelman kuvaus	7
2.2.1 Vastuutahot ja yhteistyö	7
3 Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	8
3.1 Kuvaus monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta.....	8
3.1.1 Vastuutaho ja yhteistyö	8
4 Kotoutumiskoulutus	8
4.1 Kuvaus kotoutumiskoulutuksesta	9
4.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö	9
5 Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä.....	10
5.1 Kuvaus palvelusta	10
5.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö	10
6 Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	10
6.1 Kuvaus kotoutumishjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta	11
6.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö	11
7 Muut kunnan järjestämistä vastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi.....	11
8 Vastuutaulukko	13

Kunnan kotoutumisohjelmaa eli kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kuvaava asiakirja

Kunnan kotoutumisohjelman vähimmäissisällöstä säädetään laissa kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Kotoutumisohjelman on sisällettävä vähintään:

1. 14 §:ssä tarkoitettu osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja 15 §:ssä tarkoitettu monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi;
2. 16 §:ssä tarkoitettu kotoutumissuunnitelman laadinta ja 17 §:ssä tarkoitettu monialaisen kotoutumissuunnitelman laadinta;
3. 25 §:ssä tarkoitettu monikielinen yhteiskuntaorientaatio;
4. 26 §:ssä tarkoitettua ja muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä;
5. ohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa; ja
6. 26 §:ssä tarkoitettu kielitaidon päättöttestaus.

Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Kunta: Kangasniemen kunta

Kunnassa/kunnissa kotoutumisohjelmaa koordinoiva taho: Elinvoimakoordinaattori: 1.1.2025 alkaen

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteystiedot: Osmo Polas, 040 678 1410
osmo.polas@kangasniemi.fi

Kotoutumisohjelma on laadittu 6.11.2024

Kotoutumisohjelman ja/tai sitä kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit:

- Etelä-Savon hyvinvointialue
- Mikkelin seudun työllisyysalue
- LAPE-työryhmä
- Koulutuksen järjestäjät

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymisprosessi kunnassa:

Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja viedään tiedoksi kunnanhallitukseen.

1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 14 ja 15 §

Kunnalla on velvoite tehdä kotoutumislaisissa määritellyille kohderyhmille osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi.

Velvoitteensa täyttämiseksi kunnan täytyy tavoittaa tähän kohderyhmään kuuluvat, elleivät he jo ole itsenäisesti ottaneet yhteyttä kunnan elinvoimakoordinaattoriin. Kohderyhmän tiedot elinvoimakoordinaattori saa UMA-järjestelmästä tai Kelan etuustietopalvelu Kelmusta (lasten kotihoidon tukea saavat ja muutoin kuin tilapäisesti toimeentulotukea saavat). Myös toiset viranomaiset voivat ottaa yhteyttä kunnan elinvoimakoordinaattoriin ja ilmoittaa asiakkaasta, jolla on tarve kotoutumista edistävien palveluiden tarpeen arvioimiseksi.

1.1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kuvaus

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin laatii joko kunnan elinvoimakoordinaattori tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään maahanmuuttajan kuntaan muuttamisen jälkeen. Arviointi tuottaa lähtötiedot, joiden perusteella arvioidaan tarve kotoutumissuunnitelman laatimiselle.

Palvelutarpeen arvioinnin suorittava kunnan elinvoimakoordinaattori tutustuu maahanmuuttajan tietoihin, jotka on saatu Maahanmuuttoviraston UMA-järjestelmästä.

Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään maahanmuuttajan osaaminen, elämäntilanne ja tavoitteet sekä työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä koulutuksen ja muiden kunnan tai palveluntuottajan tai kolmannen sektorin kotoutumista edistävien palveluiden ja toiminnan tarpeet. Lisäksi maahanmuuttaja voidaan ohjata täydentäviin/syventäviin asiantuntija-arviointeihin tai tutkimuksiin, joita voivat olla esim. kielitaidon lähtötason arviointi.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarve kirjataan kunnan kotoutumisen edistämisen asiakastietojärjestelmään, josta arvio tallentuu kotoutumisen tietovarantoon.

Seuraavat tapahtumat suunnitellaan ja aikataulutetaan. Yleensä seuraavana toimenpiteenä on kotoutumissuunnitelman laadinta, ellei arvioinnissa ole todettu, että kotoutumisen edistämiseen tarvitaan monialaista kotoutumissuunnitelmaa. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella voidaan tehdä myös päätös, ettei kotoutumissuunnitelmaa tehdä, jos sen laatiminen on ilmeisen tarpeetonta.

1.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Kunnan on laadittava osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi maahanmuuttajalle, jos hän on:

- toimeentulotukea muutoin kuin tilapäisesti saava
- kansainvälistä suojelua saava
- kotihoidontukea saava
- ihmiskaupan uhri
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapunut lapsi tai nuori; ja jonka
- oleskeluoikeuden rekisteröinnistä on kulunut enintään 3 vuotta.

Maahan muuttanut henkilö voi myös itse pyytää arviointia tai viranomaisen voi arvionsa perusteella joko ohjata hänet tai ottaa suoraan yhteyttä hänen luvallaan kunnan elinvoimakoordinaattoriin.

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin tekee kunnan elinvoimakoordinaattori lähi- tai etätulkkausta apuna käyttäen.

Vieraskielisille työnhakijoille monialaisen osaamisen ja palvelutarpeenarvioinnin tekee Mikkelin seudun työllisyysalueen työllisyysviranomaisen yhdessä asiakkaan kanssa. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä asiakkaalle laaditaan työvoimapalveluiden alkuhaastattelu. Asiakas tavataan kasvokkain, lähi- tai etätulkkausta apuna käyttäen.

1.2 Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kuvaus

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin laatii joko kunnan elinvoimakoordinaattori ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomaisen yhdessä maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään maahanmuuttajan kuntaan muuttamisen jälkeen.

Palvelutarpeen arvioinnin suorittava kunnan elinvoimakoordinaattori tutustuu maahanmuuttajan tietoihin, jotka on saatu Maahanmuuttoviraston UMA-järjestelmästä.

Monialaisessa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa selvittää maahanmuuttajan elämäntilanne, tavoitteet, osaaminen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä mahdollisten työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja muiden kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet.

Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin prosessi eroaa muutamilta osin osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiprosessista. Prosessin alussa kunnan elinvoimakoordinaattori ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomaisen ja

hyvinvointialueen ohjaaja sopivat alkuhaastattelun ajankohdasta. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi pyritään tekemään kunnan ja hyvinvointialueen monialaisessa yhteistyössä. Jos alkuhaastattelua ei ole mahdollista tehdä samanaikaisesti, tehdään monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tietoja vaihtamalla kirjallisesti.

Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarve kirjataan kunnan kotoutumisen edistämisen asiakastietojärjestelmään, josta arvio tallentuu kotoutumisen tietovarantoon.

Arviointi tuottaa lähtötiedot, joiden perusteella monialainen kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä. Arvioinnissa voidaan myös todeta, ettei maahanmuuttajalla ole monialaisia palvelutarpeita ja hänelle voidaan laatia perusmuotoinen kotoutumissuunnitelma.

1.2.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi laaditaan:

- kiintiöpakolaisille
- alaikäisinä ilman huoltajaa saapuneille lapsille ja nuorille
- ihmiskaupan uhreille
- muutoin kuin tilapäisesti toimeentulotukea saaville maahanmuuttajille.

Lisäksi monialainen arviointi voidaan laatia niille maahanmuuttajille, joiden palvelutarve edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen palveluiden yhteensovittamista tai jonka arvioidaan esimerkiksi haastavan elämäntilanteen vuoksi tarvitsevan monialaista palvelutarpeen arviointia.

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille monialaisen osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin tekee kunnan elinvoimakoordinaattori yhdessä maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa lähi- tai etätulkkauksena apuna käyttäen.

Vieraskielisille työnhakijoille monialaisen osaamisen ja palvelutarpeenarvioinnin tekee Mikkelin seudun työllisyysalueen työllisyysviranomainen yhdessä asiakkaan, kunnan elinvoimakoordinaattorin ja hyvinvointialueen kanssa. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä asiakkaalle laaditaan työvoimapalveluiden alkuhaastattelu. Asiakas tavataan kasvokkain, lähi- tai etätulkkauksena apuna käyttäen.

2 Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 16 ja 17 §

2.1 Kotoutumissuunnitelman kuvaus

Kunnan elinvoimakoordinaattori ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen laatii kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Kotoutumissuunnitelman laadinnassa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin tietoja.

Kunnan elinvoimakoordinaattorin ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomaisen on maahanmuuttajan kanssa sovittava kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan omien tavoitteiden, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen edellyttämässä laajuudessa kotoutumista, työllistymistä tai yrittäjyyttä, terveyttä ja hyvinvointia sekä yhteiskunnallisia valmiuksia edistävistä palveluista, järjestöjen, yhteisöjen tai yhdistysten toimintaan osallistumisesta, suomen tai ruotsin kielen opinnoista sekä ohjauksesta ja neuvonnasta. Työnhakijaksi rekisteröityneen maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmassa asetetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 44 §:ssä tarkoitettu työnhakuvelvollisuus.

Kunnan elinvoimakoordinaattori tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen vastaa siitä, että kotoutumissuunnitelmaan sisällytetyt palvelut muodostavat maahanmuuttajan kotoutumista edistävän tarkoituksenmukaisen ja tarvittaessa monialaisen palvelukokonaisuuden. Kotoutumissuunnitelmassa on perusteltava sovittujen palveluiden tarkoituksenmukaisuus maahanmuuttajan kotoutumiselle ja työllistymiselle tai yrittäjyydelle asetetun tavoitteen toteutumisen kannalta. Maahanmuuttajaa ohjataan hakeutumaan sovittuihin palveluihin.

Suunnitelmassa on sovittava myös palveluiden toteutumisen seurannasta. Kotoutumissuunnitelma tarkastetaan vähintään kuuden kuukauden välein. Kunnan elinvoimakoordinaattori tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen suorittaa tarkistamisen yhdessä kotoutuja-asiakkaan kanssa. Tarkistaminen suoritetaan myös kotoutuja-asiakkaan sitä pyytäessä tai mikäli kotoutuja-asiakkaan elämäntilanteessa tai palvelutarpeessa on tapahtunut olennaisia muutoksia. Kotoutuja-asiakkuus voi siirtyä työvoimaviranomaisen ja kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavan viranomaisen välillä molempiin suuntiin esim. asiakkaan elämäntilanteen muuttuessa. Asiakkuuden siirtyessä viranomaisten välillä suunnitelma tarkastetaan vastaanottavan viranomaisen toimesta.

2.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille kotoutumissuunnitelman tekee virassa oleva kunnan elinvoimakoordinaattori lähi- tai etätulkkauksena käyttäen.

Vieraskielisille työnhakijoille osaamisen ja kotoutumisen kotoutumissuunnitelman tekee Mikkelin seudun työllisyysalueen työllisyysviranomainen yhdessä kunnan elinvoimakoordinaattorin kanssa lähi- tai etätulkkauksena käyttäen.

2.2 Monialaisen kotoutumissuunnitelman kuvaus

Kunnan elinvoimakoordinaattori ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen laatii monialaisen kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa. Monialaisen kotoutumissuunnitelman laadinnassa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin tietoja. Palvelutarpeen täyttämiseksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi sovitaan ja aikataulutetaan kotoutumista edistävät palvelut.

Kunnan elinvoimakoordinaattorin ja/tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomaisen sekä hyvinvointialueen on maahanmuuttajan kanssa sovittava monialaisessa kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan omien tavoitteiden, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen edellyttämässä laajuudessa kotoutumista, työllistymistä tai yrittäjyyttä, terveyttä ja hyvinvointia sekä yhteiskunnallisia valmiuksia edistävistä palveluista, järjestöjen, yhteisöjen tai yhdistysten toimintaan osallistumisesta, suomen tai ruotsin kielen opinnoista sekä ohjauksesta ja neuvonnasta. Työnhakijaksi rekisteröityneen maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmassa asetetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 44 §:ssä tarkoitettu työnhakuvelvollisuus.

Kunnan elinvoimakoordinaattori tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen vastaa siitä, että monialaiseen kotoutumissuunnitelmaan sisällytetyt palvelut muodostavat maahanmuuttajan kotoutumista edistävän tarkoituksenmukaisen ja tarvittaessa monialaisen palvelukokonaisuuden. Monialaisessa kotoutumissuunnitelmassa on perusteltava sovittujen palveluiden tarkoituksenmukaisuus maahanmuuttajan kotoutumiselle ja työllistymiselle tai yrittäjyydelle asetetun tavoitteen toteutumisen kannalta. Maahanmuuttajaa ohjataan hakeutumaan sovittuihin palveluihin.

Suunnitelmassa on sovittava myös palveluiden toteutumisen seurannasta. Monialainen kotoutumissuunnitelma tarkastetaan vähintään kuuden kuukauden välein. Kunnan elinvoimakoordinaattori tai Mikkelin seudun työllisyysalueen työvoimaviranomainen sekä hyvinvointialue suorittaa tarkistamisen yhdessä kotoutuja-asiakkaan kanssa. Tarkistaminen suoritetaan myös kotoutuja-asiakkaan sitä pyytäessä tai mikäli kotoutuja-asiakkaan elämäntilanteessa tai palvelutarpeessa on tapahtunut olennaisia muutoksia. Kotoutuja-asiakkuus voi siirtyä työvoimaviranomaisen ja kunnan elinvoimakoordinaattorin välillä molempiin suuntiin esim. asiakkaan elämäntilanteen muuttuessa. Asiakkuuden siirtyessä viranomaisten välillä suunnitelma tarkistetaan vastaanottavan viranomaisen toimesta

2.2.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille monialaisen kotoutumissuunnitelma tekee virassa oleva kunnan elinvoimakoordinaattori yhdessä maahanmuuttajan ja hyvinvointialueen kanssa lähi- tai etätulokkausta apuna käyttäen.

Vieraskielisille työnhakijoille monialaisen kotoutumissuunnitelman tekee Mikkelin seudun työllisyysalueen työllisyysviranomainen yhdessä kunnan elinvoimakoordinaattorin ja hyvinvointialueen ohjaajan kanssa lähi- tai etätulkkauksena apuna käyttäen.

3 Monikielinen yhteiskuntaorientaatio

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 25 §

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio toteutetaan maahanmuuttajan äidinkielellä tai muutoin hyvin osaamalla kielillä. Yhteiskuntaorientaatio pitää sisällään vähintään tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

3.1 Kuvaus monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio toteutetaan pääasiassa opetusmuotoisena ja maahanmuuttajan omalla äidinkielellä tai hänen hyvin osaamallaan kielellä. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio sisältää vähintään 70 tuntia opetusta tai itsenäistä opiskelua.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään kunnassa kototutuja-asiakkaille, joilla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma.

3.1.1 Vastuutaho ja yhteistyö

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille monikielistä yhteiskuntaorientaatiota antaa Puulan seutuopisto tai sen hankinta toteutetaan yhdessä Mikkelin seudun työllisyysalueen tai muiden kuntien kanssa.

Vieraskieliset työnhakijat ohjataan pääsääntöisesti kotoutumiskoulutukseen, jonka yhtenä osana toteutetaan monikielistä yhteiskuntaorientaatiota. Kotoutumiskoulutus voi olla lähiopetuksena tai verkossa toteutuvaa.

Mikkelin seudun työllisyysalueen on mahdollista hankkia monikielistä yhteiskuntaorientaatiota myös Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavialta tai Mikkelin kansalaisopistolta nykyisen palveluntuottajan, KasvuEsedu Oy:n lisäksi.

4 Kotoutumiskoulutus

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 26 ja 27 §

Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on kehittää oppivelvollisuusiän ylittäneen maahanmuuttajan suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia,

jotka tukevat maahanmuuttajan pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Osana kotoutumiskoulutusta toteutetaan kielitaidon päättöttestaus, jonka avulla seurataan koulutuksen kielellisen tavoitteen täyttymistä. Kotoutumiskoulutusta järjestetään lähtökohtaisesti Opetushallituksen laatiman opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Kotoutumiskoulutusta voidaan toteuttaa myös luku- ja kirjoitustaidon koulutuksena taikka aikuisten perusopetuksena.

4.1 Kuvaus kotoutumiskoulutuksesta

Kotoutumiskoulutus on tarkoitettu aikuisten maahanmuuttajien kotoutumisen tueksi. Kotoutuja-asiakkaan koulutuksen tarve selvitetään kotoutumisen ja osaamisen palvelutarpeen arvioinnissa tai sen monialaisessa versiossa, ja se kirjataan kotoutumissuunnitelmaan tai sen monialaiseen versioon. Asiakkaat ohjataan kotoutumiskoulutukseen palvelutarpeen mukaisesti.

Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, josta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa. Kotoutumiskoulutus voidaan toteuttaa myös omaehtoisena opiskeluna. Vieraskieliset työnhakija-asiakkaat ohjataan kotoutumiskoulutukseen koulutusporttia apuna käyttäen. Asiakkaat liitetään koulutusporttiin odottamaan alkavaa koulutusta, josta heidät valitaan koulutukseen jonotusjärjestyksessä.

Kotoutuja-asiakkaat voivat tarvittaessa saada myös luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Lukutaitokoulutusta annetaan aikuisten perusopetuksessa sekä vapaan sivistystyön oppilaitoksissa.

Kielitaidon päättöttestaus toteutetaan osana kotoutumiskoulutuksen koulutuskokonaisuutta.

4.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille kotoutumiskoulutusta antaa Puulan seutuopisto tai sen hankinta toteutetaan yhdessä Mikkelin seudun työllisyysalueen tai muiden kuntien kanssa.

Mikkelin seudun työllisyysalueella vieraskielisille työnhakijoille kotoutumiskoulutusta on saatavilla lähi- tai verkko-opetuksena. Lähipalvelun tuottaa paikallinen oppilaitos KasvuEsedu Oy ja verkkopalvelu on vielä kilpailutettavana.

Kotoutumiskoulutusta voi Mikkelin seudun työllisyysalueella tuottaa myös Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia tai Mikkelin kansalaisopisto.

Kotoutuja-asiakkaat, jotka tarvitsevat latinalaisten aakkosten opetusta, ohjataan Liikelaitos Otavian aikuisten perusopetuksen lukutaitovaiheeseen.

Kotoutuja-asiakkaat, jotka tarvitsevat perusopetuksessa saatavia tietoja ja taitoja, ohjataan Liikelaitos Otavian aikuisten perusopetuksen alku- ja päättövaiheeseen.

Kunnan elinvoimakoordinaattori, sivistys- ja hyvinvointijohtaja ja Mikkelin seudun työllisyysalue ja palveluntuottajat suunnittelevat ja kehittävät paikallisesti ja alueellisesti alkuvaiheen koulutustarjontaa välttämällä päällekkäisyyksiä ja katveita tarjonnassa.

5 Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 26 §

5.1 Kuvaus palvelusta

Kotoutuja-asiakkaan koulutuksen tarve selvitetään kotoutumisen ja osaamisen palvelutarpeen arvioinnissa tai sen monialaisessa versiossa, ja se kirjataan kotoutumissuunnitelmaan tai sen monialaiseen versioon. Asiakkaat ohjataan kotoutumiskoulutukseen palvelutarpeen mukaisesti.

Kotoutuja-asiakkaiden suomen ja ruotsin taitoa voidaan edistää esimerkiksi erillisillä Puulan seutuopiston kielikursseilla tai kotoutumiskoulutuksen yhteydessä.

Kotoutuja-asiakkaat voivat tarvittaessa saada myös luku- ja kirjoitustaidon opetusta.

5.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Alkuvaiheen koulutustarjontaa antaa Puulan seutuopisto tai sen hankinta toteutetaan yhdessä Mikkelin seudun työllisyysalueen tai muiden kuntien kanssa.

Kunnan elinvoimakoordinaattori, sivistys- ja hyvinvointijohtaja ja Mikkelin seudun työllisyysalue ja palveluntuottajat suunnittelevat ja kehittävät paikallisesti ja alueellisesti alkuvaiheen koulutustarjontaa välttämällä päällekkäisyyksiä ja katveita tarjonnassa

6 Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta

- Laki kotoutumisen edistämisestä 14.4.2023/681 13 §:n 1 mom. 5 kohta

Kunnan tehtävänä on antaa maahanmuuttajille yksilöllistä ja tarveperusteista alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa, jonka avulla tuetaan ja edistetään kuntapaikalle ohjattavien itsenäistä asiointia ja arjessa toimimista

6.1 Kuvaus kotoutumisohjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta

Alkuvaiheen ohjauksessa ja neuvonnassa tuetaan ja edistetään maahanmuuttajan itsenäistä asiointia ja arjessa toimimista. Jos alkuvaiheen ohjauksen ja neuvonnan aikana tunnistetaan tarve sosiaali- ja terveystalvueluille, maahanmuuttaja ohjataan hyvinvointialueen palveluihin.

Alkuvaiheen ohjauksen tarve on yksilöllinen. Toimintaa ja sen seurantaä sovitetaan kunkin maahanmuuttajan ja maahanmuuttajaperheen tarpeen ja valmiuksien mukaisesti. Ohjauksen määrä ja tiheys vaihtelee ollen mahdollisesti alussa päivittäistä ja harventuen sitten itsenäisen asioinnin valmiuksien kasvaessa. Alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta päättyy, kun tarve loppuu tai viimeistään, kun kotoutumissuunnitelma-aika loppuu.

Alkuvaiheen ohjaukseen ja neuvontaan voi kuulua erilaisia tehtäviä, tapahtumia ja ohjausta esimerkiksi:

- Maahanmuuttaja ohjataan terveystarkastukseen ja muihin terveystalvueluihin
- Alkuinfo- ja teemakohtaiset infotilaisuudet
- Asumisessa opastaminen ja asuin- ja elinympäristöön perehdyttäminen
- Viranomaisasiointissa avustaminen esim. varhaiskasvatus- tai koulupaikan hakeminen.

6.1.1 Vastuutahot ja yhteistyö

Alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa tuottavat kunnan kotoutumisen tukihenkilö, elinvoimakoordinaattori sekä hyvinvointialueen kotoutumisen ohjaaja. Lisäksi alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa voivat tuottaa kolmannen sektorin toimijat sekä kunnan muut toimialat ja yhteistyökumppanit.

7 Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kotoutumista edistetään osana kunnan perustalvueluja. Kunta varmistaa, että sen palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja että henkilöstöllä on riittävä osaaminen kotoutumisen edistämisessä.

Kunnan elinvoimakoordinaattori vastaa kotoutumista tukevan monialaisen yhteistyön koordinoinnista. Elinvoimakoordinaattori ja kotoutumisen tukihenkilö ohjaa ja tutustuttaa kotoutuja-asiakkaita heidän palvelutarpeensa mukaisesti paikallisiin järjestöihin, yhdistyksiin ja

yhteisöihin sekä muihin yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja vapaa-ajan toimintoihin. Tämän yhteistoiminnan kautta pyritään vahvistamaan kotoutujien osallisuutta ja aktiivista roolia osana kunnan yhteisöä.

8 Vastuutaulukko

Palvelu/toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Työvoimaviranomainen (tarv yhdessä kunnan elinvoimakoordinaattorin kanssa)	Kunnan elinvoimakoordinaattori
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Työvoimaviranomainen yhdessä hvan ohjaajan ja elinvoimakoordinaattorin kanssa	Kunnan elinvoimakoordinaattori yhdessä hyvinvointialueen kanssa
Kotoutumissuunnitelma	Työvoimaviranomainen yhdessä elinvoimakoordinaattorin kanssa	Kunnan elinvoimakoordinaattori
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Työvoimaviranomainen yhdessä elinvoimakoordinaattorin ja hvan ohjaajan kanssa	Kunnan elinvoimakoordinaattori yhdessä hyvinvointialueen kanssa
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Työvoimaviranomainen	Puulan seutuopisto, työvoimaviranomainen tai yhteistyö muiden kuntien kanssa
Kotoutumiskoulutus	Työvoimaviranomainen	Puulan seutuopisto, työvoimaviranomainen tai yhteistyö muiden kuntien kanssa
Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Kunnan elinvoimakoordinaattori ja kotoutumisen tukihenkilö (tarv yhdessä hvan ohjaajan kanssa)	Kunnan elinvoimakoordinaattori ja kotoutumisen tukihenkilö (tarv yhdessä hvan ohjaajan kanssa)
Kunnan kotoutumishjelman seuranta ja päivittäminen	Lape-työryhmä, HVA, Mikkelin seudun työllisyysalue	Lape-työryhmä, HVA, Mikkelin seudun työllisyysalue